

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 30 december 2009

Mål nr

Ö 1394-09

KLAGANDE

Mega Technology AB, 556461-1621

Box 24066

104 51 Stockholm

Ställföreträdare: SC

MOTPART

Linklaters Advokatbyrå AB, 556614-4456

Box 7833

103 98 Stockholm

Ombud: Advokat NW

SAKEN

Återupptagande av mål om fordran

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Svea hovrätts beslut 2009-02-24 i mål T 7655-07

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen avslår överklagandet.

Mega Technology AB ska ersätta Linklaters Advokatbyrå AB för rättegångskostnader i Högsta domstolen med 12 000 kr avseende ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för Högsta domstolens beslut till dess betalning sker.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Mega Technology AB har yrkat att Högsta domstolen ska förordna om målets återupptagande i hovrätten.

Linklaters Advokatbyrå AB har bestritt att målet återupptas samt yrkat ersättning för rättegångskostnader i Högsta domstolen.

SKÄL

Mega Technology AB överklagade tingsrättens dom i ett mål om fordran. Bolaget inställde sig vid huvudförhandlingens början i hovrätten genom behörig ställföreträdare. Kort efter det att förhandlingen hade inletts, i samband med att hovrätten redovisade den överklagade tingsrättsdomen, lämnade ställföreträdaren förhandlingen under åberopande av att han mådde dåligt. Bolaget var därmed inte längre företrätt vid förhandlingen. Hovrätten ansåg att bolaget fick anses ha uteblivit utan laga förfall och förklarade överklagandet förfallet enligt 50 kap. 21 § första stycket rättegångsbalken.

Därefter avslag hovrätten, genom det nu överklagade beslutet, ett yrkande från bolaget om att målet skulle återupptas.

Frågan i Högsta domstolen är om Mega Technology AB ska anses ha uteblivit från hovrättens huvudförhandling.

Reglerna för huvudförhandling i hovrätt förutsätter att den part som har överklagat tingsrättens dom i ett dispositiv tvistemål är närvarande vid förhandlingen. Däremot kan förhandlingen under vissa förutsättningar genomföras om klagandens motpart uteblir, och i sådana fall kan hovrätten lägga fram vad motparten har anfört, liksom den bevisning som motparten åberopade vid tingsrätten (50 kap. 18 § andra stycket, 19 § första stycket samt 21 § andra och tredje styckena rättegångsbalken). Är det klaganden som uteblir, genomförs inte förhandlingen och överklagandet förfaller, om klaganden inte har laga förfall (50 kap. 21 § första stycket samma balk).

Klaganden kallas därför till huvudförhandlingen vid påföljd att överklagandet annars förfaller, något som för övrigt gäller också då en huvudförhandling ska återupptas efter ett uppehåll (50 kap. 16 och 17 §§ rättegångsbalken). I sistnämnda hänseende gäller såtillvida en skillnad vid en jämförelse med förfarandet vid tingsrätt att en fortsatt huvudförhandling där under vissa förhållanden kan slutföras även om ”parten” uteblir (44 kap. 4 § andra stycket rättegångsbalken, jfr även 43 kap. 7 § tredje stycket och 11 § fjärde stycket). Vid tingsrätten kan även svaranden ha ett intresse av ett rättskraftigt avgörande (jfr NJA II 1943 s. 555 f. och 13 kap. 5 § rättegångsbalken samt också Processlagberedningens uttalande i anslutning till 44 kap. om att parts underlåtenhet att kvarstanna till handläggningens slut vid en huvudförhandling inte i lagstiftningen ska likställas med partens utevaro, men att detta i många fall kan tolkas mot parten och inte behöver hindra

målets prövning, NJA II 1943 s. 551 f.). I hovrätten kan klagandens motpart inte anses ha något motsvarande intresse av en överprövning.

Reglerna om klagandens utevaro från en hovrättsförhandling i ett dispositivt tvistemål bör ses mot denna bakgrund. Bedömningen bör därför i första hand koncentreras kring frågan om klaganden är närvarande i sådan utsträckning att målet på grund av överklagandet kan prövas i sak. Av betydelse blir då om klaganden har varit närvarande, inte bara då målet påropas, utan också när de för sakprövningen centrala processhandlingarna ska vidtas. Om så inte är fallet, bör reglerna om klagandens utevaro i hovrätt kunna tillämpas. Skulle klaganden närvara men underlåta att medverka vid förhandlingen på det sätt som hovrätten finner erforderligt, kan situationen vara att bedöma på ett annat sätt (jfr NJA 2009 s. 141).

Skulle klaganden närvara i den utsträckning som erfordras för en prövning, bör inriktningen vara att huvudförhandlingen ska slutföras och målet avgöras i sak, även om klaganden inte skulle närvara under hela förhandlingen. Ett avgörande i sak behöver således inte förutsätta att klaganden är närvarande under varje skede av förhandlingen.

I förevarande mål har bolagets företrädare lämnat huvudförhandlingen i hovrätten redan då rätten redovisade den överklagade domen. Bolaget får därför anses ha uteblivit från förhandlingen i den mening som avses i 50 kap. 21 § första stycket rättegångsbalken, trots att en behörig ställföreträdare inställde sig vid förhandlingens början. Med hänsyn till detta och till att bolaget inte har haft laga förfall, ska hovrättens beslut att inte återuppta

målet stå fast.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Dag Victor, Marianne Lundius, Kerstin Calissendorff (referent), Gudmund Toijer och Stefan Lindskog (skiljaktig)
Föredragande revisionssekreterare: Peter Syrén

	BILAGA TILL PROTOKOLL 2009-11-25	
		Mål nr Ö 1394-09

SKILJAKTIG MENING

Justitierådet Stefan Lindskog är skiljaktig och anför:

”Ställföreträdaren för bolaget inställde sig till huvudförhandlingen. Även om han avlägsnade sig innan något yrkande framställts klargjorde han genom sitt påstående om laga förfall att bolaget inte återkallade sitt överklagande. Frågan är därför om överklagandet trots att det inte återkallats kan anses ha förfallit till följd av att ställföreträdaren lämnade förhandlingen.

Av bestämmelserna i 50 kap. 18 § andra stycket och samma kap. 19 § rättegångsbalken framgår att det förhållandet att klagandens motpart uteblir från sammanträde för huvudförhandling i tvistemål i hovrätten inte hindrar att förhandlingen genomförs och målet avgörs. Beträffande det fallet att klaganden själv uteblir föreskrivs i 50 kap. 21 § första stycket första meningen rättegångsbalken att överklagandet förfaller. Den situationen att klaganden inställer sig till huvudförhandlingen men underlåter att medverka vid denna omfattas inte av bestämmelsen. I det läget förfaller alltså inte överklagandet (jfr NJA 2009 s. 141).

Den situation som nu är aktuell skiljer sig åt från det angivna fallet genom att klaganden visserligen inställt sig till huvudförhandlingen men därefter lämnat denna. Frågan är om bestämmelsen i 50 kap. 21 § första stycket första meningen rättegångsbalken kan ges innebörden att klaganden för att undvika att överklagandet förfaller har att inte bara inställa sig utan dessutom att

närvara under en viss del eller rent av under hela huvudförhandlingen. En sådan ordning är mindre förenlig med såväl bestämmelsens ordalag som det förhållandet att någon medverkansskyldighet inte kan sägas föreligga (jfr NJA II 1943 s. 551 f.). Om klaganden är närvarande vid huvudförhandlingens början kan han ju knappast sägas vara utevarande. Och varför ska man göra skillnad på det fallet att klaganden deltar under hela förhandlingen men tredska med tystnad och det fallet att han efter en stund lämnar förhandlingen?

Mot bakgrund av det anförda har det efter min åsikt saknats erforderligt lagstöd för att förklara överklagandet förfallet. Hovrätten är därför skyldig att åter ta upp målet.

En fråga som inte aktualiseras vid den prövning som Högsta domstolen nu har att göra men som ändå är av intresse är hur hovrätten ska handlägga målet om en klagande lämnar huvudförhandlingen utan att ha återkallat sitt överklagande. Enligt min mening måste hovrätten då anses ha att fortsätta huvudförhandlingen och avgöra målet sådant det därefter föreligger (jfr NJA II 1943 s. 552 samt 43 kap. 7 § tredje stycket). Alternativt kan huvudförhandlingen ställas in och parterna kallas till ny huvudförhandling, men det bör i regel inte ske utan medgivande av klagandens motpart.”